

Huvudman

Ånge kommun
ange@ange.se

Beslut

Datum 2025-12-09

Dnr SI 2024:8776

Sida **1 (7)**

Ärendet

Tillsyn av anpassade grundskolan Fränstaskolan i Ånge kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 11 april 2025.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Ånge kommun att senast **fredag den 27 februari 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande att undervisningen bedrivs under ledning av lärare. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Ånge kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Ånge kommun ska vidta följande åtgärder

Undervisningen bedrivs under ledning av lärare

1. Se till att lärare ansvarar för och bedriver undervisningen. Det innebär att personal som ansvarar för och bedriver undervisning ska vara anställda som *lärare*. Huvudmannen ska i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder inkomma med uppgifter om vilken eller vilka lärare som under vårterminen 2026 ansvarar för och bedriver undervisning i ämnet teknik i den anpassade grundskolan. Inkom med anställningsavtal för undervisande personal i detta ämne. (2 kap. 13 och 15 §§ skollagen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser undervisningstid och beslut om betyg.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till

Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2025:8776) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2025 genomfört en tillsyn av den anpassade grundskolan Fränstaskolan i Ånge kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande att undervisningen bedrivs under ledning av lärare, undervisningstid, beslut om betyg, elevernas inflytande över sin arbetsmiljö samt skolans arbete för att skapa studiero.

Skolinspektionen har den 11 april 2025 beslutat att förelägga Ånge kommun senast den 1 oktober 2025 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande att undervisningen inte bedrivs under ledning av lärare, undervisningstid samt beslut om betyg.

Ånge kommun har den 22 september 2025, den 9, 10, 13 och 29 oktober 2025 samt 14 november 2025 inkommit med redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet.

En digital intervju med rektorn har genomförts den 6 november 2025.

Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Ånge kommun har följt föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Undervisning bedrivs under ledning av lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde i beslut den 11 april 2025 att det var en brist att personal som inte var anställd som lärare ansvarade för och bedrev undervisning i ett ämne.

Av huvudmannens redovisning framgår att alla som bedriver undervisning numera är anställda som lärare oavsett om de är behöriga eller ej. Vidare framgår det att skolan söker efter behöriga och legitimerade lärare.

I intervju med rektorn den 6 november 2025 uppger hen att anställningsavtalet för den elevresurs som ansvarade för undervisning i ämnet teknik under vårterminen 2025 och som ansvarar för undervisningen i ämnet teknik under höstterminen 2025 har reviderats.

Av det reviderade anställningsavtalet (signerat av rektorn och den anställda den 14 november 2025) för elevresursen framgår att hen fortsatt är tillsvidareanställd som elevresurs, men i beskrivningen av anställningsuppgifterna framgår att hen har "viss undervisning som obehörig lärare".

Rättslig reglering

Lärare ansvarar för den undervisning som han eller hon bedriver och endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen, om inte någon av skollagens undantag är tillämpliga (2 kap. 13 och 15 §§ skollagen).

Om det inte finns någon lärare att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna får en annan lärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En sådan person får bedriva undervisning under högst ett år i sänder om inte undervisningen avser modersmål (2 kap. 18 § skollagen).

Av förarbetena till skollagen framgår att huvudmän har en skyldighet att för undervisning använda lärare som har en utbildning som är avsedd för den undervisning som han eller hon ska bedriva. Det övergripande syftet med reglerna är att så långt som möjligt säkerställa att elever får undervisning av lärare som har en utbildning för den undervisning de bedriver. Ambitionen ska vara att eleverna alltid undervisas av lärare som har en

utbildning för den undervisning som de bedriver. Utöver utbildade lärare kan det finnas annan personal som deltar i skolarbetet, som t.ex. elevassistenter. Dessa kan, som ytterligare vuxna i undervisningssituationen, bidra till att skapa trygghet för eleverna och på olika sätt medverka i genomförandet av undervisningen. Regeringen vill dock poängtera att resurspersoner som inte har en utbildning för den aktuella undervisningen inte heller ska vara de som ansvarar för undervisningen (prop. 2009/10:165, s. 262 f och 269).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det fortsatt är en brist att personal som inte är anställd som lärare ansvarar för och bedriver undervisning. I ämnet teknik är det en personal anställd som elevresurs som planerar och bedriver undervisningen. Det faktum att det i elevresursens arbetsbeskrivning numera framgår att hen bedriver undervisning som obehörig lärare innebär inte att personen är anställd som lärare, då det av anställningsavtalet fortsatt anges att personens yrkesbenämning är *elevresurs*. Enligt författningarnas krav ska all undervisning bedrivas under ledning av en lärare. Det innebär att personen ska vara anställd som lärare. Vidare vill Skolinspektionen framhålla att en obehörig lärare endast får anställas för ett år i taget, dvs. en tidsbegränsad anställning. Skolinspektionen vill även påtala vikten av att huvudmannen fortsätter att söka behöriga och legitimerade lärare.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Ånge kommuns verksamhet vid Fränstaskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller undervisning under ledning av lärare. Det finns därför skäl att förelägga Ånge kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Områden utan konstaterade brister

Undervisningstid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde i beslut den 11 april 2025 att huvudmannens beslutade timplan inte överensstämde med den minsta garanterade undervisningstiden i timmar per stadium och ämne som anges i den nationella timplanen.

Av den uppdaterade timplan som Ånge kommun har redovisat framgår att den totala undervisningstiden för eleverna under högstadiet nu är 2679 undervisningstimmar (att jämföra med den nationella timplanen som anger 2659 undervisningstimmar). Av skolans timplan för läsåret 2025/26 framgår att eleverna ska få totalt 1505 minuter undervisning per vecka.

Rektorn uppger i intervju att det schema som gäller för läsåret 2025/26 följer skolans aktuella timplan. Vidare uppger rektorn att schema och timplan kommer att ses över inför kommande läsår.

Av schemat för läsåret 2025/26 som Skolinspektionen tagit del av framgår att eleverna får totalt 1490 minuter undervisning per vecka.

Skolinspektionen har jämfört huvudmannens beslutade timplan med schemalagd undervisningstid. I ämnet idrott och hälsa är 288 undervisningstimmar schemalagda jämfört med 267 timmar i huvudmannens timplan. I ämnet musik är 117 undervisningstimmar schemalagda jämfört med 134 timmar i huvudmannens timplan. I ämnet svenska är 441 undervisningstimmar schemalagda jämfört med 454 timmar i huvudmannens timplan. I de naturorienterande ämnena är 270 undervisningstimmar schemalagda jämfört med 285 timmar i huvudmannens timplan.

Av Ånge kommuns redovisning framgår att skolan tillämpar skolans val.

Rättslig reglering

Anpassade grundskolan omfattar utbildning i ämnen eller inom ämnesområden, eller en kombination av dessa (11 kap. 5 § Skollagen).

Av skollagen framgår vilka ämnen undervisningen i anpassade grundskolan ska omfatta och att den totala undervisningstiden för varje elev som läser ämnen i anpassade grundskolan ska vara minst 6 890 timmar. För en elev som läser ämnesområden ska den totala undervisningstiden vara minst 6 665 timmar (11 kap. 6 § och 7 § 1 stycket skollagen).

Bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden på ämnen och ämnesområden (timplaner) finns i bilaga 2 till skolförordningen. Huvudmannen får besluta om ytterligare undervisningstid utöver den garanterade undervisningstiden (10 kap. 2 § skolförordningen).

Av bilaga 2 till skolförordningen framgår den minsta garanterade undervisningstiden i timmar per stadium och ämne respektive ämnesområde. Minsta antal garanterade undervisningstimmar som elever som läser ämnen har rätt till under högstadiet är 2659 timmar. Minsta antal garanterade undervisningstimmar som elever som läser ämnesområden har rätt till under högstadiet är 2450 timmar.

Huvudmannen beslutar efter förslag av rektorn om fördelning mellan årskurserna av undervisningstiden (10 kap. 3 § skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Eftersom skolans schema i några ämnen inte fullt ut följer huvudmannens beslutade tidplan förutsätter Skolinspektionen att huvudmannen löpande följer upp och säkerställer att eleverna får den minsta garanterade undervisningstiden under högstadiet.

Beslut om betyg

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I Skolinspektionens beslut den 11 april 2025 konstaterades att det var en brist att betyg i några fall inte hade beslutats av den eller de lärare som bedrev undervisningen vid den tidpunkt när betyg sattes.

Av Ånge kommuns redovisning framgår att skolan sett över sina rutiner för att säkerställa att det endast är läraren som skriver under betygen. I de fall den person som ansvarar för undervisningen saknar legitimation är en legitimerad lärare med vid bedömningar samt skriver under betygen. Skolinspektionens har tagit del av skolans betygskatalog för vårterminen 2025.

Rättslig reglering

Rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med denna lag och andra författningar (3 kap. 14 § skollagen).

Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn (3 kap. 16 § skollagen).

Kompletterade bestämmelser om vem som får besluta om betyg finns i 6 kap. 3–6 §§ skolförordningen. Beslut om betyg ska dokumenteras i en betygs katalog (6 kap. 10 skolförordningen).

Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygs katalogen och förse uppgiften med egenhändig signatur. Om betygs katalogen förs elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt (7 § Skolverkets föreskrifter om betygs katalog).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Caroline Rönneqard

Beslutsfattare
Signerat av: Caroline Rönneqard

X Mattias Ryd

Föredragande
Signerat av: Mattias Ryd

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Jessika Andersson medverkat.